

2025/1106

28.5.2025

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2025/1106 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 27ης Μαΐου 2025

για τη θέσπιση του μέσου δράσης για την ασφάλεια στην Ευρώπη (SAFE) μέσω της Ενίσχυσης της Ευρωπαϊκής Αμυντικής Βιομηχανίας

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 122,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και οι επιπτώσεις του στην ευρωπαϊκή και την παγκόσμια ασφάλεια αποτελούν πρόκληση για την ίδια την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (2) Ανταποκρινόμενο στην πρόκληση αυτή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 6ης Μαρτίου 2025, υπενθυμίζοντας τη Διακήρυξη των Βερσαλλιών της 11ης Μαρτίου 2022 και τη στρατηγική πυξίδα για την ασφάλεια και την άμυνα που εγκρίθηκε στις 21 Μαρτίου 2022, τόνισε ότι η Ευρώπη πρέπει να καταστεί πιο κυρίαρχη, πιο υπεύνη για την άμυνά της και καλύτερα εξοπλισμένη για να ενεργεί και να αντιμετωπίζει αυτόνομα τις άμεσες και μελλοντικές προκλήσεις και απειλές. Στο εν λόγω Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, όλα τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να εντείνουν τη συνολική αμυντική ετοιμότητά τους, να μειώσουν τις στρατηγικές εξαρτήσεις, να αντιμετωπίσουν τα κενά σε κρίσιμες δυνατότητες και να ενισχύσουν αναλόγως την ευρωπαϊκή βιομηχανική και τεχνολογική βάση στον τομέα της άμυνας (EBTBA) σε ολόκληρη την Ένωση, ώστε η Ένωση να είναι σε θέση να προμηθεύει καλύτερο εξοπλισμό στις ποσότητες και με τον επιταχυνόμενο ρυθμό που απαιτούνται.
- (3) Στις 18 Μαΐου 2022 η Επιτροπή και ο Υπάτος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας παρουσίασαν κοινή ανακοίνωση σχετικά με την ανάλυση των επενδυτικών κενών στον τομέα της άμυνας και τη μελλοντική πορεία, τονίζοντας την ύπαρξη, εντός της Ένωσης, κενών στους τομείς της άμυνας, της οικονομίας, της βιομηχανίας και των δυνατοτήτων.
- (4) Στις 20 Ιουλίου 2023 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1525 ⁽¹⁾ σχετικά με τη στήριξη της παραγωγής πυρομαχικών (ASAP), με στόχο την επείγουσα στήριξη της εντατικοποίησης των παραγωγικών ικανοτήτων αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, την εξασφάλιση των αλυσίδων εφοδιασμού, τη διευκόλυνση αποτελεσματικών διαδικασιών προμήθειας, την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε παραγωγικές ικανότητες και την προώθηση των επενδύσεων.
- (5) Στις 18 Οκτωβρίου 2023 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/2418 ⁽²⁾ σχετικά με τη θέσπιση μέσου για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας μέσω κοινών προμηθειών (κανονισμός EDIRPA), με στόχο την αύξηση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών κατά το στάδιο της αμυντικής προμήθειας για την κάλυψη των πλέον επείγοντων και κρίσιμων κενών στα αποθέματα των κρατών μελών με συνεργατικό τρόπο, ιδίως των κενών που δημιουργούνται από την απόκριση στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.
- (6) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 14ης και 15ης Δεκεμβρίου 2023, έχοντας προβεί σε απολογισμό των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν για την εφαρμογή της Διακήρυξης των Βερσαλλιών και της στρατηγικής πυξίδας για την ασφάλεια και την άμυνα, υπογράμμισε ότι πρέπει να γίνουν περισσότερα ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της Ένωσης για αύξηση της αμυντικής ετοιμότητας. Η ύπαρξη ισχυρής αμυντικής βιομηχανίας θεωρήθηκε προϋπόθεση για την επίτευξη της εν λόγω ετοιμότητας και την υπεράσπιση της Ένωσης, γεγονός που απαιτεί από την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία να καταστεί πιο ανθεκτική, καινοτόμος και ανταγωνιστική.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1525 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2023, σχετικά με τη στήριξη της παραγωγής πυρομαχικών (ASAP) (ΕΕ L 185 της 24.7.2023, σ. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj>).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2418 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Οκτωβρίου 2023, σχετικά με τη θέσπιση μέσου για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας μέσω κοινών προμηθειών (κανονισμός EDIRPA) (ΕΕ L 263 της 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj>).

- (7) Στις 5 Μαρτίου 2024 η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία και πλαισίου μέτρων με σκοπό τη διασφάλιση της έγκαιρης διαθεσιμότητας και προμήθειας αμυντικών προϊόντων (EDIP), προκειμένου να αξιοποιηθεί η πείρα που αποκτήθηκε στο πλαίσιο των κανονισμών (ΕΕ) 2023/2418 και (ΕΕ) 2023/1525 και να επεκταθεί η λογική τους με πιο μακροπρόθεσμη και δομημένη προοπτική.
- (8) Ωστόσο, από τις αρχές του 2025, σημειώνεται έντονη επιδείνωση του πλαισίου ασφάλειας της Ένωσης, η οποία συνδέεται όχι μόνο με τη συνεχιζόμενη απειλή της Ρωσίας και την εντατικοποίηση της μετάβασής της σε οικονομία πολέμου, καθώς και με την εξέλιξη του πολέμου στην Ουκρανία, αλλά και με τις αβεβαιότητες που απορρέουν από την έλευση μιας γεωπολιτικής κατάστασης στην οποία η Ένωση πρέπει να εντείνει σημαντικά τις προσπάθειές της για να διασφαλίσει την άμυνά της αυτόνομα. Αυτή η πρόσφατη επιδείνωση αύξησε το επίπεδο απειλής για την Ένωση και επιβάλλει τα κράτη μέλη να πραγματοποιήσουν επείγοντως μαζικές δημόσιες δαπάνες για την ενίσχυση της EBTBA. Κατά συνέπεια, υπάρχει μια αυξανόμενη ανάγκη επιτάχυνσης, σε πνεύμα αλληλεγγύης, της παροχής ενωσιακής στήριξης στα κράτη μέλη που είναι πιθανόν να απειληθούν από σοβαρές δυσκολίες λόγω των μαζικών δημόσιων επενδύσεων που απαιτούνται, οι οποίες ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στην οικονομική τους κατάσταση. Λαμβανομένων υπόψη των απειλών για τα χερσαία, εναέρια και θαλάσσια σύνορα της Ένωσης και, κατά συνέπεια, της ανάγκης να πραγματοποιηθούν μαζικές δημόσιες επενδύσεις, η αλληλεγγύη αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τα κράτη μέλη που είναι περισσότερο εκτεθειμένα σε στρατιωτικές απειλές. Από την άποψη αυτή, οι απειλές εκ μέρους της Ρωσίας και της Λευκορωσίας είναι ιδιαίτερα επείγουσες και σημαντικές. Λόγω του χρόνου που απαιτείται για την ανάπτυξη προϊόντων και τη διασφάλιση της εντατικοποίησης της αντίστοιχης βιομηχανικής παραγωγικής ικανότητας σε ολόκληρη την Ένωση, καθίσταται ζωτικής σημασίας η Ένωση να αρχίσει το συντομότερο δυνατόν να στηρίζει τα εν λόγω κράτη μέλη, ώστε να μπορέσουν να πραγματοποιήσουν πολύ γρήγορα παραγγελίες, αυξάνοντας την προβλεψιμότητα για τον τομέα της αμυντικής βιομηχανίας και παρέχοντας κίνητρα στον τομέα αυτό ώστε να επενδύσει σε πολύ βραχυπρόθεσμο ορίζοντα με σκοπό την ενίσχυση των παραγωγικών ικανοτήτων.
- (9) Το μέγεθος και η ταχύτητα με την οποία τα κράτη μέλη καλούνται να αυξήσουν τις επενδύσεις τους σε αμυντικές βιομηχανικές παραγωγικές ικανότητες είναι πιθανό να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στα δημόσια οικονομικά των κρατών μελών, σε μια εποχή κατά την οποία οι προϋπολογισμοί πολλών κρατών μελών παραμένουν υπό πίεση.
- (10) Αυτή η έκτακτη κατάσταση, η οποία δεν προκλήθηκε από τα κράτη μέλη και η οποία εκφεύγει του ελέγχου τους, δικαιολογεί τη λήψη επείγοντων μέτρων από την Ένωση ώστε να θεσπιστεί ένα προσωρινό μέσο με στόχο την παροχή χρηματοδοτικής συνδρομής με τη μορφή του μέσου δράσης για την ασφάλεια στην Ευρώπη («μέσο SAFE») στα κράτη μέλη που θέλουν να επενδύσουν στην αμυντική βιομηχανική παραγωγή.
- (11) Το μέσο SAFE αναμένεται να καταστήσει δυνατή την πραγματοποίηση επείγουσών και μειζόνων δημόσιων επενδύσεων στην ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία, με στόχο την ταχεία αύξηση της παραγωγικής της ικανότητας, τη βελτίωση της έγκαιρης διαθεσιμότητας αμυντικών προϊόντων και την επιτάχυνση και την προσαρμογή τους στις διαρθρωτικές αλλαγές. Δεδομένου ότι ο παρών κανονισμός αποτελεί έκτακτη και προσωρινή απόκριση σε επείγουσα και υπαρκτή πρόκληση, η χρηματοδοτική συνδρομή που παρέχει θα πρέπει να διατίθεται μόνο για τους σκοπούς της αντιμετώπισης των δυσμενών οικονομικών συνεπειών της επιδείνωσης της κατάστασης στον τομέα της ασφάλειας και των άμεσων αναγκών των κρατών μελών σε προμήθειες που συμβάλλουν στην αυξημένη αμυντική βιομηχανική ετοιμότητα της EBTBA. Το μέσο SAFE θα πρέπει να αποτελεί μέρος μιας συνολικής προσπάθειας σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, για τη διάθεση περισσότερων πόρων στις αμυντικές βιομηχανικές επενδύσεις με σκοπό την ανταπόκριση στην κατάσταση κρίσης που προκύπτει από τις τρέχουσες απειλές κατά της ασφάλειας. Θα πρέπει να επιδιωχθούν εκ παραλλήλου πρόσθετα μέτρα, σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, για τη στήριξη αυτής της προσπάθειας, συμπεριλαμβανομένης της ενεργοποίησης της υφιστάμενης ευελιξίας στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (12) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν τη χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του μέσου SAFE κατά τρόπο συνεπή με τις προτεραιότητες όσον αφορά τις αμυντικές δυνατότητες που έχουν συμφωνηθεί από κοινού από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ), τη συνεργασία των κρατών μελών στο πλαίσιο της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας που θεσπίστηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/2315 του Συμβουλίου^(*), τις πρωτοβουλίες και τα έργα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας (ΕΟΑ), και την πολιτική και στρατιωτική βοήθεια της Ένωσης προς την Ουκρανία. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις σχετικές δραστηριότητες που διεξάγονται από τον Οργανισμό Βορειοατλαντικού Συμφώνου (ΝΑΤΟ), ιδίως τους στόχους δυνατοτήτων του ΝΑΤΟ, και από άλλους εταίρους, όταν οι δραστηριότητες αυτές εξυπηρετούν τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης.

(*) Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/2315 του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2017, για τη θεσμοθέτηση μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας (PESCO) και την κατάρτιση του καταλόγου των συμμετεχόντων κρατών μελών (ΕΕ L 331 της 14.12.2017, σ. 57, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2315/oj>).

- (13) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιούν τη χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του μέσου SAFE σε συνέργεια με άλλα υφιστάμενα και μελλοντικά προγράμματα της Ένωσης, ιδίως για τη συγχρηματοδότηση ειδικών δράσεων. Παράλληλα, τα προγράμματα της Ένωσης που στηρίζουν τη συνεργασία στον τομέα των αμυντικών προμηθειών ή αποσκοπούν γενικότερα στη στήριξη της ανταγωνιστικότητας της EBTBA μπορεί να προβλέπουν ειδικά πρόσθετη στήριξη της Ένωσης. Η πρόσθετη αυτή στήριξη θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε κοινές προμήθειες που λαμβάνουν χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του μέσου SAFE ή σε οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στις εν λόγω προμήθειες, προκειμένου να τονωθεί η αντίστοιχη βιομηχανική εντατικοποίηση και να ενισχυθούν περαιτέρω τα αποτελέσματα του μέσου στην EBTBA.
- (14) Για να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος για τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες που παρέχονται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, ιδίως για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την εφαρμογή της χρηματοδοτικής συνδρομής, στο πλαίσιο των σχετικών προγραμμάτων και ιδίως εκείνων που στηρίζουν τη συνεργασία στον τομέα των κοινών προμηθειών. Αυτό θα συνέβαλε στην απλούστευση των όρων της αίτησης χρηματοδοτικής στήριξης.
- (15) Η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών έχει οδηγήσει σε ανεπάρκειες και σε πολλαπλασιασμό αμυντικών συστημάτων του ίδιου είδους εντός της Ένωσης, γεγονός που υπονομεύει τον στόχο της προστασίας του εδάφους της Ένωσης που επιδιώκεται με τις αντίστοιχες εθνικές επενδύσεις, ενώ έχει επίσης ως αποτέλεσμα τον κατακερματισμό και μικρής κλίμακας επιχειρήσεις σημαντικών τμημάτων της EBTBA. Για την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής, τα δικαιούχα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τη χρηματοδοτική συνδρομή που παρέχεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού για την πραγματοποίηση κοινών προμηθειών. Οι επιλέξιμες δραστηριότητες, δαπάνες και μέτρα που χρηματοδοτούνται μέσω κοινών προμηθειών στον τομέα της άμυνας θα πρέπει να σχετίζονται με τον πρώτο κατάλογο τομέων προτεραιότητας, τους οποίους προσδιόρισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, λαμβανομένων υπόψη των διδαγμάτων που αντλήθηκαν από τον πόλεμο στην Ουκρανία, σύμφωνα με τις εργασίες που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του ΕΟΑ και σε πλήρη συνουχία με το NATO: πυρομαχικά και πύραυλοι· συστήματα πυροβολικού, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων προσβολής ακριβείας σε βάθος· δυνατότητες χερσαίας μάχης και τα συστήματα υποστήριξής τους, συμπεριλαμβανομένων του εξοπλισμού στρατιωτών και των όπλων πεζικού· προστασία κρίσιμων υποδομών· κυβερνοχώρος· στρατιωτική κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της αντικινητικότητας· συστήματα αντιαεροπορικής και αντιπυραυλικής άμυνας· δυνατότητες στη θαλάσσια επιφάνεια και υποβρύχιες δυνατότητες· δρόνοι και αντιδρονικά συστήματα· στρατηγικοί παράγοντες διευκόλυνσης, όπως, μεταξύ άλλων, στρατηγικές αερομεταφορές, εναέριος ανεφοδιασμός καυσίμων και συστήματα C4ISTAR, καθώς και διαστημικά μέσα και υπηρεσίες· προστασία διαστημικών μέσων· τεχνητή νοημοσύνη και ηλεκτρονικός πόλεμος. Οι εν λόγω κοινές προμήθειες θα πρέπει να αποσκοπούν στην επιτάχυνση της προσαρμογής στις διαρθρωτικές αλλαγές της παραγωγικής ικανότητας αμυντικών προϊόντων, στη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας και της εναλλαξιμότητας σε ολόκληρη την Ένωση, στην παροχή κινητήρων για συνεργασία κατά το στάδιο της προμήθειας, στη στήριξη της αύξησης της παραγωγικής ικανότητας, καθώς και στην ανάπτυξη και την αγορά των σχετικών υποδομών, εξοπλισμών και υπηρεσιών εφοδιαστικής.
- (16) Προκειμένου να ενισχυθεί επειγόντως η βιομηχανική βάση της Ένωσης με αποδοτικό και αυτόνομο τρόπο, υπό το πρίσμα της πρόσφατης εξέλιξης της γεωπολιτικής κατάστασης και της εξαιρετικής απειλής για την ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών της, και, ως εκ τούτου, να αυξηθούν η αποδοτικότητα και η προστιθέμενη αξία της χρηματοδοτικής συνδρομής που χορηγείται στο πλαίσιο του μέσου SAFE, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να θεσπίσει όρους επιλεξιμότητας για τη χρήση της χρηματοδοτικής συνδρομής από τα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, οι ανάδοχοι και οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια στο πλαίσιο του μέσου SAFE θα πρέπει να είναι εγκατεστημένοι και να διαθέτουν τις οικείες δομές εκτελεστικής διαχείρισης στην Ένωση, σε μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου («κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ») ή στην Ουκρανία, και να χρησιμοποιούν για τους σκοπούς της κοινής προμήθειας, υποδομές, εγκαταστάσεις, περιουσιακά στοιχεία ή πόρους που βρίσκονται στο έδαφος κράτους μέλους, κράτους της ΕΖΕΣ μέλους του ΕΟΧ ή της Ουκρανίας. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ανάδοχοι και οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια δεν αντιστρατεύονται τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της, δεν θα πρέπει ελέγχονται από τρίτες χώρες ή οντότητες τρίτων χωρών. Σε αυτό το πλαίσιο, ο έλεγχος θα πρέπει να νοείται ως δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής σε νομική οντότητα είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε προμήθειες με τη στήριξη του μέσου SAFE είναι υπεύθυνα να μεριμνούν για την εκπλήρωση των όρων επιλεξιμότητας.
- (17) Σε ορισμένες περιπτώσεις, θα πρέπει να είναι δυνατή η παρέκκλιση από την αρχή σύμφωνα με την οποία οι ανάδοχοι και οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν σε κοινή προμήθεια χρησιμοποιούν υποδομές, εγκαταστάσεις, περιουσιακά στοιχεία ή πόρους που βρίσκονται στο έδαφος κράτους μέλους, κράτους της ΕΖΕΣ μέλους του ΕΟΧ ή της Ουκρανίας, και δεν τελούν υπό τον έλεγχο τρίτων χωρών ή οντοτήτων τρίτων χωρών. Υπό τις εν λόγω συνθήκες, νομική οντότητα εγκατεστημένη στην Ένωση, σε κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ ή στην Ουκρανία η οποία χρησιμοποιεί υποδομές, εγκαταστάσεις, περιουσιακά στοιχεία ή πόρους που βρίσκονται εκτός του εδάφους κράτους μέλους, κράτους της ΕΖΕΣ μέλους του ΕΟΧ ή της Ουκρανίας και/ή ελέγχεται από τρίτη χώρα ή οντότητα τρίτης χώρας θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει εφόσον πληρούνται αυστηρές προϋποθέσεις που αφορούν τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της, όπως ορίζεται στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ δυνάμει του τίτλου V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ).

- (18) Νομικές οντότητες εγκατεστημένες στην Ένωση, σε κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ ή στην Ουκρανία οι οποίες τελούν υπό τον έλεγχο τρίτης χώρας που δεν είναι ούτε η Ουκρανία ούτε κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ («άλλη τρίτη χώρα») ή άλλης οντότητας τρίτης χώρας, όταν επιτρέπεται, θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για συμμετοχή στην κοινή προμήθεια εάν έχουν υποβληθεί σε έλεγχο κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴⁾ και, όταν είναι αναγκαίο, σε κατάλληλα μέτρα μετριασμού, ή εάν θέσουν στη διάθεση της Επιτροπής εγγυήσεις, όπως ορίζεται στον παρόντα κανονισμό, εγκεκριμένες σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες του κράτους μέλους, του κράτους της ΕΖΕΣ μέλους του ΕΟΧ ή της Ουκρανίας όπου είναι εγκατεστημένες. Προκειμένου να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος, η Επιτροπή θα πρέπει να προτείνει ένα απλό τυποποιημένο υπόδειγμα για τις εγγυήσεις. Οι εν λόγω εγγυήσεις θα πρέπει να εκδίδονται μόνο υπό τον όρο ότι πληρούνται αυστηρές προϋποθέσεις που αφορούν τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της, όπως αυτά ορίζονται στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ δυνάμει του τίτλου V της ΣΕΕ.
- (19) Προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη διαθεσιμότητα και προμήθεια αμυντικών προϊόντων από την ΕΒΤΒΑ και να επιταχυνθεί η προσαρμογή της στις διαρθρωτικές αλλαγές και, ενισχύοντας έτσι την αποδοτικότητα της χορηγούμενης χρηματοδοτικής συνδρομής, είναι σημαντικό να θεσπιστούν ελάχιστες απαιτήσεις σχετικά με την αξία που παράγεται εντός της Ένωσης. Ως εκ τούτου, οι συμβάσεις κοινών προμηθειών θα πρέπει να περιλαμβάνουν απαίτηση σύμφωνα με την οποία το κόστος των κατασκευαστικών στοιχείων καταγωγής εκτός της Ένωσης, των κρατών της ΕΖΕΣ μελών του ΕΟΧ και της Ουκρανίας δεν υπερβαίνει το 35 % του εκτιμώμενου κόστους των κατασκευαστικών στοιχείων του τελικού προϊόντος. Για το σκοπό του υπολογισμού του εν λόγω ποσοστού, η Επιτροπή θα μπορούσε να καταρτίσει κατευθυντήριες γραμμές.
- (20) Τα κριτήρια επιλεξιμότητας θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις υφιστάμενες αλυσίδες εφοδιασμού και τη βιομηχανική συνεργασία με εταίρους εκτός ΕΕ, καθώς και να επιτρέπουν την εκπλήρωση των απαιτήσεων δυνατότητων. Ως εκ τούτου, επιλέξιμες θα πρέπει να είναι οι κοινές προμήθειες στις οποίες συμμετέχουν υπεργολάβοι στους οποίους ανατίθεται ποσοστό μεταξύ 15 % και 35 % της αξίας της σύμβασης και οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι ή δεν διαθέτουν τις οικείες δομές εκτελεστικής διαχείρισης στην Ένωση, σε κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ ή στην Ουκρανία.
- (21) Για ορισμένα αμυντικά προϊόντα, των οποίων οι υποκείμενες τεχνολογίες δεν είναι ευρέως διαθέσιμες στην Ένωση και τα οποία ενδέχεται να είναι δύσκολο να αντικατασταθούν σε μεγάλη κλίμακα, θα πρέπει να απαιτούνται πρόσθετες προϋποθέσεις προκειμένου να διασφαλίζεται η ελευθερία των ενόπλων δυνάμεων των κρατών μελών όσον αφορά τα εν λόγω προϊόντα χωρίς περιορισμούς επιβαλλόμενους από τρίτες χώρες. Συνεπώς, για τα εν λόγω αμυντικά προϊόντα, ο ανάδοχος ή η κοινοπραξία αναδόχων θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αποφασίζει, χωρίς κανέναν περιορισμό που να επιβάλλεται από τρίτες χώρες ή οντότητες τρίτων χωρών, ως προς τον ορισμό, την προσαρμογή ή την εξέλιξη του σχεδιασμού των αμυντικών προϊόντων της προμήθειας, συμπεριλαμβανομένης της νομικής εξουσίας υποκατάστασης ή αφαίρεσης εκείνων των κατασκευαστικών στοιχείων που υπόκεινται σε περιορισμούς επιβαλλόμενους από τρίτες χώρες ή οντότητες τρίτων χωρών.
- (22) Οι όροι επιλεξιμότητας του μέσου SAFE, αφενός, επιδιώκουν τον στόχο της άμεσης αύξησης της παραγωγικής ικανότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης και, αφετέρου, παρέχουν την αναγκαία ευελιξία, δεδομένης της διεθνοποίησης των αλυσίδων εφοδιασμού των σχετικών προϊόντων και τεχνολογιών. Πέραν των κρατών της ΕΖΕΣ μελών του ΕΟΧ και της Ουκρανίας, το μέσο SAFE θα πρέπει επίσης να προβλέπει τη δυνατότητα συμμετοχής σε κοινές προμήθειες στο πλαίσιο του για προσχωρούσες χώρες, υποψήφιες χώρες και δυνάμει υποψήφια μέλη, καθώς και τρίτες χώρες με τις οποίες η Ένωση έχει συνάψει εταιρική σχέση για την ασφάλεια και την άμυνα (μη δεσμευτικό μέσο).
- (23) Οι διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που εφαρμόζουν μέτρα οικονομικής, χρηματοδοτικής ή τεχνική συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της συνδρομής, μεταξύ της Ένωσης και μίας ή περισσότερων από τις εν λόγω ομόφωνες τρίτες χώρες, εκτός της Ουκρανίας και των κρατών της ΕΖΕΣ μελών του ΕΟΧ, θα πρέπει να επιτρέπουν στους εργολάβους και υπεργολάβους που είναι εγκατεστημένοι στις εν λόγω χώρες να συμμετέχουν σε κοινές προμήθειες στο πλαίσιο του μέσου SAFE, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθοριστούν στις εν λόγω συμφωνίες. Οι εν λόγω συμφωνίες δεν θα πρέπει να θέτουν υπό αμφισβήτηση την επιλεξιμότητα προϊόντων που πληρούν την απαίτηση ότι το κόστος των κατασκευαστικών στοιχείων καταγωγής εκτός της Ένωσης, των κρατών της ΕΖΕΣ μελών του ΕΟΧ και της Ουκρανίας δεν υπερβαίνει το 35 % του εκτιμώμενου κόστους των κατασκευαστικών στοιχείων του τελικού προϊόντος.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2019, για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση (ΕΕ L 79 I της 21.3.2019, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

- (24) Μια ισχυρότερη και ικανότερη Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας θα συμβάλει θετικά στην παγκόσμια και τη διατλαντική ασφάλεια και θα λειτουργήσει συμπληρωματικά προς το ΝΑΤΟ, το οποίο παραμένει θεμέλιο της συλλογικής άμυνας των κρατών που είναι μέλη του. Η Ένωση δεσμεύεται να ενισχύσει και να εμβαθύνει περαιτέρω τη διατλαντική συνεργασία και δέσμευση στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, με σκοπό την ενίσχυση της διαλειτουργικότητας, τη συνέχιση της βιομηχανικής συνεργασίας και τη διασφάλιση αμοιβαίας πρόσβασης σε τεχνολογίες αιχμής με αξιόπιστους εταίρους, ενισχύοντας έτσι την ΕΒΤΒΑ. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να συμβάλει προς αυτούς τους στόχους.
- (25) Τα κράτη μέλη που επιθυμούν να λάβουν χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του μέσου SAFE θα πρέπει να υποβάλουν αίτημα στην Επιτροπή συνοδευόμενο από επενδυτικό σχέδιο (το «σχέδιο») για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία. Για να διευκολυνθεί η κατάρτιση των σχεδίων, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να διεξαγάγουν συζητήσεις με σκοπό να καθοριστεί προσωρινή κατανομή των ποσών των δανείων. Η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί όλα τα αιτήματα που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη. Κατά τον έλεγχο συμμόρφωσης των σχεδίων με τα κριτήρια που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, η Επιτροπή θα πρέπει να προσφεύγει στην εμπειρογνώσια του ΕΟΑ ή του Στρατιωτικού Επιτελείου της ΕΕ, κατά περίπτωση. Κατά τη διάρκεια της κατάρτισης των σχεδίων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να διεξάγουν συζητήσεις με την Επιτροπή προκειμένου να προσαρμόζουν τα προσχέδιά τους προτού υποβληθούν. Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των σχεδίων, όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι τα σχέδια δεν πληρούν τους όρους που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα τροποποίησης των εν λόγω σχεδίων. Η Επιτροπή θα πρέπει να κατανέμει τα ποσά των δανείων στα οικεία κράτη μέλη εφαρμόζοντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της αλληλεγγύης, της αναλογικότητας και της διαφάνειας, ιδίως εάν το άθροισμα των αιτούμενων ποσών των δανείων υπερβαίνει το συνολικό ανώτατο ποσό χρηματοδοτικής συνδρομής που διατίθεται στο πλαίσιο του μέσου SAFE. Τα δάνεια θα πρέπει να κατανέμονται μεταξύ των κρατών μελών που υποβάλλουν σχετικό αίτημα σύμφωνα με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της αλληλεγγύης, της αναλογικότητας και της διαφάνειας. Τα σχέδια θα πρέπει να περιγράφουν μέτρα για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του ευρωπαϊκού αμυντικού βιομηχανικού τομέα, ιδίως με τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αμυντική αγορά των ΜΜΕ, των επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης και των νέων παραγόντων στον τομέα της άμυνας.
- (26) Λόγω των σημαντικών δημοσιονομικών επιπτώσεων της στήριξης προς τα κράτη μέλη δυνάμει του παρόντος κανονισμού και της ανάγκης να διασφαλίζεται η συνοχή μεταξύ των διαφόρων τομέων της εξωτερικής δράσης της Ένωσης και της οικονομικής πολιτικής, λαμβανομένου υπόψη του ειδικού ρόλου που καλείται να διαδραματίσει το Συμβούλιο στους τομείς αυτούς, θα πρέπει να ανατεθούν στο Συμβούλιο εκτελεστικές αρμοδιότητες στις περιπτώσεις που προσδιορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
- (27) Για να διευκολυνθεί η εφαρμογή του σχεδίου, η Επιτροπή και κάθε οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να συνάψουν επιχειρησιακή ρύθμιση η οποία θα περιλαμβάνει λεπτομέρειες σχετικά με την εκταμίευση της χρηματοδοτικής συνδρομής και προσωρινό χρονοδιάγραμμα εκταμίευσης, καθώς επίσης και να υπογράψουν δανειακή σύμβαση με τους λεπτομερείς όρους της δανειακής στήριξης στο πλαίσιο του μέσου SAFE. Θα πρέπει να προβλέπεται προχρηματοδότηση ύψους 15 % ώστε να καταστεί δυνατή η ταχεία έναρξη της υλοποίησης των δραστηριοτήτων, των δαπανών και των μέτρων στο πλαίσιο του μέσου SAFE.
- (28) Ενδείκνυται να οργανωθεί η χρηματοδοτική συνδρομή βάσει της διαφοροποιημένης στρατηγικής χρηματοδότησης που προβλέπεται στο άρθρο 224 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου^(*) («δημοσιονομικός κανονισμός») και η καθορισμένη ενιαία μέθοδος χρηματοδότησης, η οποία αναμένεται να ενισχύσει τη ρευστότητα των ομολόγων της Ένωσης, καθώς και την ελκυστικότητα και την οικονομική αποδοτικότητα της έκδοσης ομολόγων της Ένωσης. Τα δάνεια θα πρέπει να χορηγούνται με επαρκώς μακρά διάρκεια αποπληρωμής που δεν υπερβαίνει τα 45 έτη. Οι αποπληρωμές κεφαλαίου θα μπορούσαν να επωφελούνται ενδεχομένως από περίοδο χάριτος 10 ετών, κατ' αρχήν. Για λόγους προληπτικής εποπτείας σχετικούς με τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου δανείων, το μερίδιο των δανείων που χορηγούνται στα τρία κράτη μέλη που αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μερίδιο των χορηγούμενων δανείων δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 60 % του ανώτατου ποσού χρηματοδοτικής συνδρομής στο πλαίσιο του μέσου SAFE.

(*) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης Union (ΕΕ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (29) Προκειμένου να βελτιστοποιηθεί η χρήση της διαθέσιμης χρηματοδοτικής συνδρομής, σε περιπτώσεις όπου τα χρηματικά ποσά παραμένουν διαθέσιμα μετά την έκδοση εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου δυνάμει του παρόντος κανονισμού, κρίνεται σκόπιμο η Επιτροπή να δημοσιεύει νέα πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στην περίπτωση αυτή, οι προβλεπόμενες διαδικασίες για το αίτημα χρηματοδοτικής συνδρομής θα πρέπει να εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των αναγκαίων προσαρμογών, ιδίως όσον αφορά τις σχετικές προθεσμίες και το γεγονός ότι θα πρέπει να υποβάλλεται τροποποίηση του σχεδίου.
- (30) Οι κοινές προμήθειες θα πρέπει να αφορούν τουλάχιστον δύο συμμετέχουσες χώρες που είναι κράτη μέλη, κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ ή η Ουκρανία, εκ των οποίων τουλάχιστον μία θα πρέπει να είναι κράτος μέλος που λαμβάνει δανειακή στήριξη στο πλαίσιο του μέσου SAFE. Επιπλέον, θα πρέπει να επιτρέπεται σε προσχωρούσες χώρες, άλλες υποψήφιες χώρες και δυνάμει υποψήφια μέλη, καθώς και σε άλλες τρίτες χώρες με τις οποίες η Ένωση έχει συνάψει εταιρική σχέση για την ασφάλεια και την άμυνα (μη δεσμευτικό μέσο) να συμμετέχουν σε κοινές προμήθειες με κράτος μέλος το οποίο λαμβάνει χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του μέσου SAFE. Η κοινή προμήθεια μπορεί να περιλαμβάνει υφιστάμενες συμβάσεις προμηθειών που πληρούν τους ίδιους όρους. Οι προμήθειες που πραγματοποιούνται από ένα κράτος μέλος θα πρέπει επίσης να είναι επιλέξιμες για στήριξη όταν έχει υπογραφεί σύμβαση το αργότερο έως τις 30 Μαΐου 2026, υπό την προϋπόθεση ότι το εν λόγω κράτος μέλος λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα, που θα συμφωνηθούν στην επιχειρησιακή ρύθμιση¹ για να περιληφθούν στους επωφελούμενους της εν λόγω σύμβασης, μετά από ενεργές προσπάθειες προσέγγισης, άλλα κράτη μέλη, κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ και η Ουκρανία, καθώς και προσχωρούσες χώρες, υποψήφιες χώρες, δυνάμει υποψήφια μέλη ή άλλες τρίτες χώρες με τις οποίες η Ένωση έχει συνάψει εταιρική σχέση για την ασφάλεια και την άμυνα. Η συμπερίληψη των κρατών της ΕΖΕΣ μελών του ΕΟΧ και της Ουκρανίας στις χώρες που επιτρέπεται να συνυπολογίζονται στον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό για κοινή προμήθεια δικαιολογείται, αντίστοιχα, από τη στενή εταιρική σχέση των εν λόγω χωρών με την Ένωση στον τομέα της αμυντικής βιομηχανικής παραγωγής και από το γεγονός ότι η Ουκρανία βρίσκεται άμεσα αντιμέτωπη με τον συνεχιζόμενο επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται επίσης να στηρίζουν περαιτέρω την Ουκρανία με τον εξοπλισμό που προμηθεύονται χάρη στη χρηματοδοτική συνδρομή του μέσου SAFE. Η συμμετοχή των εν λόγω τρίτων χωρών σε κοινές προμήθειες που ανατίθενται είτε στην ΕΒΤΒΑ είτε στη βιομηχανική και τεχνολογική βάση στον τομέα της άμυνας της Ουκρανίας ή των κρατών της ΕΖΕΣ μελών του ΕΟΧ αναμένεται ότι θα βοηθήσει να αυξηθεί το επίπεδο συγκέντρωσης της ζήτησης που απαιτείται για την κλιμάκωση της βιομηχανικής ικανότητας. Θα μπορούσε επίσης να στηρίξει τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων και των προϊόντων που αναπτύσσονται από τους στενότερους εταίρους της Ένωσης στον εν λόγω τομέα, επιτρέποντας ενδεχομένως στα συμμετέχοντα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν καλύτερες τιμές.
- (31) Η οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁶⁾ θεσπίζει νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις ασφάλειας των κρατών μελών και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Η εν λόγω οδηγία προβλέπει ειδικούς κανόνες που εφαρμόζονται σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης οι οποίες προκύπτουν από κρίση, όπως συντομευμένες προθεσμίες για την παραλαβή προσφορών και δυνατότητα χρήσης της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού. Προκειμένου να ενισχυθεί η αποδοτικότητα του μέσου SAFE για την αντιμετώπιση, σε πνεύμα αλληλεγγύης, της κατάστασης έκτακτης ανάγκης που προκύπτει από την εξέλιξη της γεωπολιτικής συγκυρίας, είναι αναγκαίο να κινητοποιηθούν το συντομότερο δυνατόν μαζικές επενδύσεις στην ΕΒΤΒΑ.
- (32) Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να διευκολυνθεί η ανάθεση συμβάσεων βάσει προμηθειών στις οποίες συμμετέχει τουλάχιστον ένα κράτος μέλος που λαμβάνει χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του μέσου SAFE. Οι περίοδοι που ορίζονται στην οδηγία 2009/81/ΕΚ, συμπεριλαμβανομένων των συντομευμένων περιόδων που ορίζονται στο άρθρο 33 παράγραφος 7 της εν λόγω οδηγίας, δεν παρέχουν επαρκή ευελιξία για να αντιμετωπιστεί η έκτακτη ανάγκη που προκύπτει από την τρέχουσα κατάσταση κρίσης. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη που πραγματοποιούν προμήθειες αξιοποιώντας τη συνδρομή που παρέχεται στο πλαίσιο του μέσου SAFE θα πρέπει να θεωρείται ότι βρίσκονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης που προκύπτει από κρίση και δικαιολογεί τη χρήση διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, όπως προβλέπεται στην οδηγία 2009/81/ΕΚ. Επιπλέον, δεδομένης της έκτακτης ανάγκης που προκύπτει από την τρέχουσα κατάσταση κρίσης, η οποία απαιτεί άμεσες και μαζικές επενδύσεις στην ΕΒΤΒΑ, και για να διαφυλαχθούν τα συμφέροντα ασφαλείας των κρατών μελών που συμμετέχουν σε προμήθειες με τη στήριξη του μέσου SAFE, είναι επίσης αναγκαίο να προβλεφθεί η δυνατότητα ανοίγματος υφιστάμενης συμφωνίας-πλαίσιοι ή σύμβασης σε αναθέτουσες αρχές κρατών μελών που δεν ήταν αρχικά συμβαλλόμενα μέρη της εν λόγω συμφωνίας-πλαίσιοι ή σύμβασης, ακόμη και αν η τελευταία δεν προέβλεπε τέτοια δυνατότητα, υπό την προϋπόθεση ότι έχει ληφθεί η προηγούμενη συγκατάθεση της επιχείρησης που συνήψε τη συμφωνία-πλαίσιοι ή τη σύμβαση.

⁽⁶⁾ Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ (ΟJ L 216 της 20.8.2009, σ. 76, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj>).

- (33) Το μέσο SAFE επιδιώκει να υποστηρίξει ένα υπέρτερο δημόσιο συμφέρον ασφάλειας, συνοδεύοντας τις οικονομικές προσπάθειες των κρατών μελών να εξασφαλίσουν την έγκαιρη διαθεσιμότητα και προμήθεια αμυντικών προϊόντων, μέσω της κλιμάκωσης της ΕΒΤΒΑ, ώστε τα κράτη μέλη να είναι προετοιμασμένα για κάθε είδους επίθεση. Με τη χρήση όρων επιλεξιμότητας, το παρόν μέσο αποσκοπεί στη στήριξη της ανταγωνιστικότητας και της βιομηχανικής ετοιμότητας της ΕΒΤΒΑ, οι οποίες είναι απαραίτητες για τη βελτίωση της ικανότητας των κρατών μελών να υπερασπίζονται αποτελεσματικά και αυτόνομα το έδαφος της Ένωσης και των κρατών μελών της. Επιδιώκει επίσης έναν επικουρικό στόχο που συνίσταται στην αύξηση του επιπέδου διαλειτουργικότητας των αμυντικών προϊόντων, μέσω της χρήσης κοινών προμηθειών. Για να ενισχυθούν αυτές οι προσπάθειες, σε πνεύμα αλληλεγγύης και προκειμένου να διασφαλιστεί η οικονομική βιωσιμότητα της προσπάθειας που είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση των σοβαρών δυσκολιών ως προς τη διαθεσιμότητα αμυντικών προϊόντων, κρίνεται σκόπιμο να ληφθούν μέτρα ώστε να αποφευχθεί η εκ των προτέρων χρηματοδότηση φόρων επί των εν λόγω δαπανών. Ως εκ τούτου, τα αμυντικά προϊόντα που αγοράζονται μέσω προμηθειών με τη στήριξη του μέσου SAFE θα πρέπει να απαλλάσσονται από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), με τη θέσπιση απαλλαγής από τον ΦΠΑ που εφαρμόζεται βάσει της οδηγίας 2006/112/EK του Συμβουλίου ⁽⁷⁾. Η απαλλαγή αυτή θα πρέπει να είναι στοχευμένη και να ισχύει μόνο στις προμήθειες που πραγματοποιούνται για τους σκοπούς των συμβάσεων που προκύπτουν από προμήθειες στο πλαίσιο του μέσου SAFE.
- (34) Η Ένωση παραμένει απόλυτα προσηλωμένη στη διεθνή αλληλεγγύη. Τυχόν μέτρα που κρίνονται αναγκαία και λαμβάνονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποσκοπούν στην πρόληψη ή την αποκατάσταση κρίσιμων ελλείψεων, πρέπει να εφαρμόζονται κατά τρόπο στοχευμένο, διαφανή, αναλογικό, προσωρινό και συνεπή προς τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο του ΠΟΕ.
- (35) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 322 της ΣΛΕΕ, ιδίως τον δημοσιονομικό κανονισμό και τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁸⁾.
- (36) Ο παρών κανονισμός δεν θίγει το εφαρμοστέο διεθνές δίκαιο που απαγορεύει τη χρήση, την ανάπτυξη ή την παραγωγή ορισμένων αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών.
- (37) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αναλαμβάνουν δραστηριότητες επικοινωνίας προκειμένου να διασφαλίζεται η προβολή της χρηματοδότησης της Ένωσης και, κατά περίπτωση, να μεριμνούν ώστε η στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο του μέσου SAFE να κοινοποιείται καταλλήλως και να αναγνωρίζεται μέσω δήλωσης χρηματοδότησης.
- (38) Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την αποκλειστική αρμοδιότητα κάθε κράτους μέλους όσον αφορά τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειάς του, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 της ΣΕΕ, καθώς και το δικαίωμα κάθε κράτους μέλους να προστατεύει τα ζωτικά του συμφέροντα ασφαλείας σύμφωνα με το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ.
- (39) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του ιδιαίτερου χαρακτήρα της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών.
- (40) Προκειμένου να καταστεί δυνατή η έναρξη της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού το συντομότερο δυνατόν με σκοπό την επίτευξη των στόχων του, ο κανονισμός θα πρέπει να τεθεί επείγοντως σε ισχύ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Ο παρών κανονισμός θεσπίζει το μέσο δράσης για την ασφάλεια στην Ευρώπη (SAFE) μέσω της ενίσχυσης της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας («μέσο SAFE») το οποίο παρέχει χρηματοδοτική συνδρομή στα κράτη μέλη και τους επιτρέπει να πραγματοποιούν επείγουσες και μείζονες δημόσιες επενδύσεις για τη στήριξη της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας με στόχο την αντιμετώπιση της τρέχουσας κατάστασης κρίσης.

Ο παρών κανονισμός καθορίζει τους όρους και τις διαδικασίες για την παροχή στα κράτη μέλη και την εφαρμογή από αυτά της χρηματοδοτικής συνδρομής στο πλαίσιο του μέσου SAFE και θεσπίζει τους κανόνες σχετικά με απλουστευμένες και ταχείες διαδικασίες κοινών προμηθειών για την αγορά αμυντικών προϊόντων και άλλων προϊόντων για αμυντικούς σκοπούς τα οποία ανήκουν στις ακόλουθες κατηγορίες:

⁽⁷⁾ Οδηγία 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj>).

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, περί γενικού καθεστώτος αρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης (ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>).

- α) Πρώτη κατηγορία: πυρομαχικά και πύραυλοι· συστήματα πυροβολικού, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων προσβολής ακριβείας σε βάθος· δυνατότητες χερσαίας μάχης και τα συστήματα υποστήριξής τους, συμπεριλαμβανομένων του εξοπλισμού στρατιωτών και των όπλων πεζικού· μικροί δρόνοι (κλάση 1 του NATO) και συναφή αντιδρονικά συστήματα· προστασία κρίσιμων υποδομών· κυβερνοχώρος· και στρατιωτική κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της αντικινητικότητας.
- β) Δεύτερη κατηγορία: συστήματα αντιαεροπορικής και αντιπυραυλικής άμυνας· δυνατότητες στη θαλάσσια επιφάνεια και υποβρύχιες δυνατότητες· δρόνοι πλην των μικρών δρόνων (κλάσεις 2 και 3 του NATO) και συναφή αντιδρονικά συστήματα· στρατηγικοί παράγοντες διευκόλυνσης, όπως, μεταξύ άλλων, στρατηγικές αερομεταφορές, εναέριος ανεφοδιασμός καυσίμων, συστήματα C4ISTAR, καθώς και διαστημικά μέσα και υπηρεσίες· προστασία διαστημικών μέσων· τεχνητή νοημοσύνη και ηλεκτρονικός πόλεμος.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «αμυντικό προϊόν»: τα αγαθά, οι υπηρεσίες και τα έργα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2009/81/EK, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας·
- 2) «άλλα προϊόντα για αμυντικούς σκοπούς»: κάθε αγαθό, υπηρεσία και έργο πλην εκείνων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2009/81/EK, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας, τα οποία είναι αναγκαία ή προορίζονται για αμυντικούς σκοπούς·
- 3) «κοινή προμήθεια»: η διαδικασία προμήθειας αμυντικών προϊόντων ή άλλων προϊόντων για αμυντικούς σκοπούς και οι συνακόλουθες συμβάσεις, η οποία διεξάγεται από τουλάχιστον ένα κράτος μέλος που λαμβάνει χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του μέσου SAFE και ένα επιπλέον κράτος μέλος ή ένα από τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου («κράτη της ΕΖΕΣ μέλη του ΕΟΧ») ή την Ουκρανία. Επιπλέον, η κοινή προμήθεια μπορεί να περιλαμβάνει προσχωρούσες χώρες, υποψήφιες χώρες και δυνάμει υποψήφια μέλη, καθώς και άλλες τρίτες χώρες με τις οποίες η Ένωση έχει συνάψει εταιρική σχέση για την ασφάλεια και την άμυνα (μη δεσμευτικό μέσο). Η κοινή προμήθεια μπορεί να περιλαμβάνει υφιστάμενες συμβάσεις προμηθειών που πληρούν τους ίδιους όρους.

Άρθρο 3

Συμπληρωματικός χαρακτήρας του μέσου SAFE

Το μέσο SAFE συμπληρώνει τα μέτρα που λαμβάνονται από την Ένωση και από τα κράτη μέλη με σκοπό την πραγματοποίηση επειγυσιών και μειζόνων δημόσιων επενδύσεων για τη στήριξη της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας.

Άρθρο 4

Προϋποθέσεις χρησιμοποίησης του μέσου SAFE

1. Ένα κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του μέσου SAFE «χρηματοδοτική συνδρομή») για δραστηριότητες, δαπάνες και μέτρα που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση της κατάστασης κρίσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1. Οι εν λόγω δραστηριότητες, δαπάνες και μέτρα σχετίζονται με αμυντικά προϊόντα ή άλλα προϊόντα για αμυντικούς σκοπούς και υλοποιούνται μέσω κοινών προμηθειών που διεξάγονται σύμφωνα με τους κανόνες επιλεξιμότητας που ορίζονται στο άρθρο 16 και αποσκοπούν στα εξής:
 - α) στην επιτάχυνση της προσαρμογής της αμυντικής βιομηχανίας στις διαρθρωτικές αλλαγές, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας και της αύξησης των παραγωγικών ικανοτήτων της, καθώς και των σχετικών υποστηρικτικών δραστηριοτήτων·
 - β) στη βελτίωση της έγκαιρης διαθεσιμότητας αμυντικών προϊόντων, μεταξύ άλλων με τη μείωση του χρόνου παράδοσης, τη δέσμευση χρονοθυρίδων κατασκευής ή την αποδεματοποίηση αμυντικών προϊόντων, ενδιάμεσων προϊόντων ή πρώτων υλών· ή
 - γ) στη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας και της εναλλαξιμότητας σε ολόκληρη την Ένωση.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του μέσου SAFE σε συνέργεια με προγράμματα της Ένωσης σύμφωνα με τους κανόνες των εν λόγω προγραμμάτων. Η χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του μέσου SAFE μπορεί επίσης να χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων που έχουν λάβει συνεισφορά της Ένωσης στο πλαίσιο άλλου προγράμματος της Ένωσης.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, οι προμήθειες στις οποίες προβαίνει ένα κράτος μέλος μπορούν να είναι επιλέξιμες για στήριξη στο πλαίσιο του μέσου SAFE όταν υπογράφεται σύμβαση προμήθειας το αργότερο έως τις 30 Μαΐου 2026. Όταν κράτος μέλος περιλαμβάνει τέτοια προμήθεια στο σχέδιο κατά το άρθρο 7 παράγραφος 2, λαμβάνει ενεργά όλα τα αναγκαία μέτρα για να περιληφθεί στους επωφελούμενους της σύμβασης τουλάχιστον ένα επιπλέον κράτος μέλος, ένα κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ, ή η Ουκρανία, επιπροσθέτως τυχόν οικείας προσχωρούσας χώρας, υποψήφιας χώρας, δυνάμει υποψήφιου μέλους ή άλλης τρίτης χώρας με την οποία η Ένωση έχει συνάψει εταιρική σχέση για την ασφάλεια και την άμυνα. Οι όροι επιλεξιμότητας που καθορίζονται στο άρθρο 16 παράγραφοι 2 έως 14 εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών.

Άρθρο 5

Μορφή της χρηματοδοτικής συνδρομής

Η χρηματοδοτική συνδρομή λαμβάνει τη μορφή δανείου που χορηγείται από την Ένωση στο οικείο κράτος μέλος.

Άρθρο 6

Ανώτατο ποσό χρηματοδοτικής συνδρομής

Το ανώτατο ποσό χρηματοδοτικής συνδρομής υπό μορφή δανείων που χορηγείται στο πλαίσιο του μέσου SAFE ανέρχεται σε 150 000 000 000 EUR.

Άρθρο 7

Αίτημα χρηματοδοτικής συνδρομής και επενδυτικά σχέδια για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία

1. Ένα κράτος μέλος που επιθυμεί να λάβει χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του μέσου SAFE αποστέλλει αίτημα στην Επιτροπή έως τις 30 Νοεμβρίου 2025. Το αίτημα συνοδεύεται από ένα επενδυτικό σχέδιο για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία (το «σχέδιο»).
2. Το σχέδιο είναι δεόντως αιτιολογημένο και τεκμηριωμένο. Καθορίζει τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) περιγραφή του αμυντικού προϊόντος και των άλλων προϊόντων για αμυντικούς σκοπούς.
 - β) περιγραφή των σχεδιαζόμενων δραστηριοτήτων, εκτιμώμενων δαπανών και μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 4·
 - γ) κατά περίπτωση, περιγραφή της προβλεπόμενης συμμετοχής της Ουκρανίας στις σχεδιαζόμενες δραστηριότητες, δαπάνες και μέτρα ή των προβλεπόμενων δράσεων προς όφελος της Ουκρανίας·
 - δ) περιγραφή των σχεδιαζόμενων μέτρων που αποσκοπούν στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με το άρθρο 16 και τους κανόνες που διέπουν τις προμήθειες, συμπεριλαμβανομένης περιγραφής του τρόπου με τον οποίο θα διασφαλίζεται η εν λόγω συμμόρφωση.
3. Κατά περίπτωση, τα κράτη μέλη περιλαμβάνουν περιγραφή των δραστηριοτήτων ενίσχυσης της ασφάλειας του εφοδιασμού και της ανθεκτικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αμυντική αγορά των ΜΜΕ, των επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης και των νέων παραγόντων στον τομέα της άμυνας.
4. Κατά την εκπόνηση των σχεδίων τους, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν από την Επιτροπή να οργανώσει ανταλλαγή ορθών πρακτικών και, κατά περίπτωση, να επιδιώξει συνέργειες με επενδυτικά σχέδια για την αμυντική βιομηχανία άλλων κρατών μελών, προκειμένου να μπορέσουν τα αιτούντα κράτη μέλη να επωφεληθούν από την εμπειρία άλλων κρατών μελών.
5. Τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν στην Επιτροπή τροποποιημένο αίτημα χρηματοδοτικής συνδρομής συνοδευόμενο από τροποποιημένο σχέδιο, όταν αυτό δικαιολογείται δεόντως από αλλαγή των σχεδιαζόμενων δαπανών ή μέτρων και ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των ποσών του δανείου.

Άρθρο 8

Απόφαση σχετικά με το αίτημα χρηματοδοτικής συνδρομής

1. Η Επιτροπή αξιολογεί το αίτημα χρηματοδοτικής συνδρομής που συνοδεύεται από το σχέδιο χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.
2. Όταν η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το αίτημα πληροί τους όρους που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό, ιδίως αυτούς που προβλέπονται στο άρθρο 4, στο άρθρο 7 παράγραφος 2 και στο άρθρο 16, η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση για εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου που καθιστά διαθέσιμη τη χρηματοδοτική συνδρομή.

3. Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου που αναφέρεται στην παράγραφο 2 περιλαμβάνει τα εξής:
 - α) επιβεβαίωση ότι το αίτημα που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 συμμορφώνεται με του όρους που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό· και
 - β) το ποσό του δανείου και το ποσό της δανειακής στήριξης προς καταβολή υπό τη μορφή προχρηματοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 11.
4. Σε κάθε περίπτωση, η Επιτροπή κοινοποιεί την αξιολόγηση του αιτήματος στο οικείο κράτος μέλος, αιτιολογώντας την αξιολόγησή της.
5. Κατά την υποβολή της πρότασης στο Συμβούλιο σύμφωνα με την παράγραφο 2, η Επιτροπή εξετάζει τις υφιστάμενες και αναμενόμενες χρηματοδοτικές ανάγκες του αιτούντος κράτους μέλους, καθώς και τα αιτήματα χρηματοδοτικής συνδρομής δυνάμει του παρόντος κανονισμού που έχουν ήδη υποβληθεί ή σχεδιάζεται να υποβληθούν από άλλα κράτη μέλη, εφαρμόζοντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της αλληλεγγύης, της αναλογικότητας και της διαφάνειας. Η εν λόγω πρόταση υποβάλλεται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.
6. Το Συμβούλιο εκδίδει την εκτελεστική απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 2, κατά κανόνα, εντός τεσσάρων εβδομάδων από την έγκριση της πρότασης της Επιτροπής.
7. Εάν, μετά την έκδοση της εκτελεστικής απόφασης δυνάμει της παραγράφου 2, παραμένουν διαθέσιμα ποσά για χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του μέσου SAFE, η Επιτροπή μπορεί να δημοσιεύει νέα πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 7 και στις παραγράφους 1 έως 5 του παρόντος άρθρου.
8. Εκτελεστικές αποφάσεις δυνάμει της παραγράφου 2 εκδίδονται έως τις 30 Ιουνίου 2027.

Άρθρο 9

Δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις

1. Για τη χρηματοδότηση της στήριξης στο πλαίσιο του μέσου SAFE υπό μορφή δανείων, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται, εξ ονόματος της Ένωσης, να δανείζεται τα αναγκαία κεφάλαια από τις κεφαλαιαγορές ή από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με το άρθρο 224 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 (ο «δημοσιονομικός κανονισμός»).
2. Οι δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις στο πλαίσιο του μέσου SAFE διενεργούνται σε ευρώ.

Άρθρο 10

Δανειακή σύμβαση και επιχειρησιακές ρυθμίσεις

1. Μετά την έκδοση εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 2, η Επιτροπή συνάπτει δανειακή σύμβαση και επιχειρησιακές ρυθμίσεις με το αιτούν κράτος μέλος.
2. Η δανειακή σύμβαση καθορίζει την περίοδο διαθεσιμότητας και τους λεπτομερείς όρους της στήριξης στο πλαίσιο του μέσου SAFE υπό μορφή δανείων. Η δανειακή σύμβαση έχει μέγιστη διάρκεια 45 ετών. Εκτός από τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 223 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού, η δανειακή σύμβαση περιλαμβάνει το ποσό της προχρηματοδότησης και τους κανόνες για την εκκαθάριση των προχρηματοδοτήσεων.
3. Οι επιχειρησιακές ρυθμίσεις καθορίζουν τη σχέση μεταξύ της υλοποίησης σχεδίου και της αντίστοιχης χρηματοδοτικής συνδρομής, συμπεριλαμβανομένου χρονοδιαγράμματος εκταμίευσης των δόσεων του δανείου, με ετήσιο ανώτατο όριο, κατά περίπτωση. Επιπλέον, οι εν λόγω επιχειρησιακές ρυθμίσεις καθορίζουν είδη αποδεικτικών εγγράφων και κανόνες ελέγχου σχετικά με την τήρηση των ειδικών κανόνων επιλεξιμότητας που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 16, καθώς και τα λεπτομερή στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 14.

Άρθρο 11

Προχρηματοδότηση

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν, στο πλαίσιο του σχεδίου τους, πληρωμή προχρηματοδότησης ποσού έως και 15 % της δανειακής στήριξης.
2. Η εκταμίευση της προχρηματοδότησης εξαρτάται από την έναρξη ισχύος της δανειακής σύμβασης που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2. Η δανειακή σύμβαση μπορεί να προβλέπει ότι η πληρωμή προχρηματοδότησης εξαρτάται από τη σύναψη των επιχειρησιακών ρυθμίσεων που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 3.
3. Οι πληρωμές πραγματοποιούνται εφόσον υπάρχει διαθέσιμη χρηματοδότηση. Η προχρηματοδότηση μπορεί να εκταμιευθεί σε ένα ή περισσότερα τμήματα.

Άρθρο 12

Κανόνες για την πληρωμή δόσεων και την αναστολή δανείων

1. Η περίοδος διαθεσιμότητας του δανείου, η οποία αντιστοιχεί στην περίοδο κατά την οποία είναι δυνατό να εγκριθούν πληρωμές στο οικείο κράτος μέλος βάσει του παρόντος άρθρου, λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2030. Οι πληρωμές πραγματοποιούνται σε δόσεις, εφόσον υπάρχει διαθέσιμη χρηματοδότηση. Μια δόση μπορεί να εκταμιευθεί σε ένα ή περισσότερα τμήματα.
2. Το οικείο κράτος μέλος μπορεί να υποβάλλει στην Επιτροπή δεόντως αιτιολογημένο αίτημα πληρωμής. Τέτοιο αίτημα πληρωμής μπορεί να υποβάλλεται από τα οικεία κράτη μέλη στην Επιτροπή δύο φορές ετησίως. Το κράτος μέλος παρέχει την αιτιολόγηση στην οποία βασίζεται το αίτημα πληρωμής με αποδείξεις προόδου όσον αφορά την εκπλήρωση του σχεδίου.
3. Η Επιτροπή αξιολογεί την πληρότητα, την ορθότητα και τη συνοχή του αιτήματος πληρωμής που αναφέρεται στην παράγραφο 2 χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και το αργότερο εντός δύο μηνών από τη λήψη του αιτήματος. Όταν η Επιτροπή προβαίνει σε θετική αξιολόγηση επί της εκπλήρωσης των όρων του παρόντος κανονισμού, εκδίδει χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση απόφαση με την οποία εγκρίνεται η εκταμίευση της δόσης του δανείου.
4. Όταν, ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης που αναφέρεται στην παράγραφο 3, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το αίτημα πληρωμής που αναφέρεται στην παράγραφο 2 δεν είναι ικανοποιητικό, αναστέλλεται η πληρωμή του συνόλου ή μέρους του δανείου. Το οικείο κράτος μέλος μπορεί να υποβάλει τις παρατηρήσεις του εντός ενός μήνα από την κοινοποίηση της αξιολόγησης της Επιτροπής.
5. Η Επιτροπή αξιολογεί τις παρατηρήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 4 χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Αίρει την αναστολή όταν το οικείο κράτος μέλος αποδεικνύει ότι έχει λάβει τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσει την ικανοποιητική εκπλήρωση των όρων του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 13

Κανόνες προληπτικής εποπτείας που εφαρμόζονται στο χαρτοφυλάκιο δανείων

Το μερίδιο δανείων που χορηγούνται στα τρία κράτη μέλη τα οποία αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μερίδιο των χορηγούμενων δανείων δεν υπερβαίνει το 60 % του ανώτατου ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 6.

Άρθρο 14

Έλεγχος και δικλίδες ελέγχου

Η δανειακή σύμβαση περιλαμβάνει τις αναγκαίες διατάξεις σχετικά με τους ελέγχους και τις δικλίδες ελέγχου, όπως απαιτείται από το άρθρο 223 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 15

Υποβολή εκθέσεων

1. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ετήσια έκθεση σχετικά με τη χρήση της χρηματοδοτικής συνδρομής.
2. Κατά περίπτωση, η έκθεση συνοδεύεται από πρόταση για την παράταση της περιόδου διαθεσιμότητας του μέσου SAFE.

Άρθρο 16

Κανόνες επιλεξιμότητας σχετικά με τις κοινές προμήθειες για τη στήριξη των επενδύσεων που αφορούν την αμυντική βιομηχανία

1. Οι κοινές προμήθειες είναι επιλέξιμες για στήριξη στο πλαίσιο του μέσου SAFE μόνον εφόσον πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας που ορίζονται στο παρόν άρθρο.
2. Οι διαδικασίες κοινών προμηθειών και οι συμβάσεις αμυντικών προϊόντων περιλαμβάνουν τις απαιτήσεις συμμετοχής για τους αναδόχους και τους υπεργολάβους οι οποίοι συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια που ορίζεται στις παραγράφους 3 έως 13 και στην παράγραφο 15 του παρόντος άρθρου, με την επιφύλαξη τυχόν όρων που ορίζονται στις συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 17.
3. Οι ανάδοχοι και οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν σε κοινή προμήθεια είναι εγκατεστημένοι και διαθέτουν τις οικείες δομές εκτελεστικής διαχείρισης στην Ένωση, σε κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ ή στην Ουκρανία. Δεν υπόκεινται σε έλεγχο από τρίτη χώρα που δεν είναι κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ ούτε η Ουκρανία ή από άλλη οντότητα τρίτης χώρας που δεν είναι εγκατεστημένη στην Ένωση, σε κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ ή στην Ουκρανία.

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η βιομηχανική συνεργασία με εταιρούς εκτός ΕΕ, είναι επιλέξιμη για στήριξη στο πλαίσιο του μέσου SAFE οι κοινές προμήθειες στις οποίες συμμετέχει υπεργολάβος στον οποίο ανατίθεται μεταξύ 15 % και 35 % της αξίας της σύμβασης και δεν είναι εγκατεστημένος ή δεν διαθέτει τις οικείες δομές εκτελεστικής διαχείρισης στην Ένωση, σε κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ ή στην Ουκρανία, υπό την προϋπόθεση ότι πληροίται τουλάχιστον ένας από τους ακόλουθους όρους:

- α) έχει συναφθεί άμεση συμβατική σχέση μεταξύ του αναδόχου και του εν λόγω υπεργολάβου σχετικά με το αμυντικό προϊόν, πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού.
- β) ο ανάδοχος δεσμεύεται να μελετήσει, εντός δύο ετών, τη σκοπιμότητα της αντικατάστασης των εισροών που παρέχει ο εν λόγω υπεργολάβος με εναλλακτικές εισροές χωρίς περιορισμούς, καταγωγής Ένωσης, κράτους της ΕΖΕΣ μέλους του ΕΟΧ ή Ουκρανίας, και να εκπληρώσει τις τεχνικές και χρονικές απαιτήσεις.

5. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3, νομική οντότητα εγκατεστημένη στην Ένωση που ελέγχεται από άλλη τρίτη χώρα ή άλλη οντότητα τρίτης χώρας μπορεί να συμμετέχει στην κοινή προμήθεια αν έχει υποβληθεί σε έλεγχο κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) 2019/452 και, όταν είναι αναγκαίο, σε κατάλληλα μέτρα μετριασμού, ή αν παρέχει εγγυήσεις επαληθευμένες από το κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο ανάδοχος ή ο υπεργολάβος που συμμετέχει στην κοινή προμήθεια. Οι εγγυήσεις εξασφαλίζουν ότι η συμμετοχή του αναδόχου ή υπεργολάβου στην κοινή προμήθεια δεν αντιβαίνει στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της, όπως αυτά ορίζονται στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, σύμφωνα με τον Τίτλο V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

6. Οι εγγυήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5 είναι δυνατό να βασίζονται σε τυποποιημένο υπόδειγμα που παρέχει η Επιτροπή και αποτελούν μέρος της συγγραφής υποχρεώσεων, ώστε να εξασφαλίζεται εναρμονισμένη προσέγγιση σε ολόκληρη την Ένωση. Οι εγγυήσεις τεκμηριώνουν συγκεκριμένα ότι, για τους σκοπούς της κοινής προμήθειας, έχουν θεσπιστεί μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι:

- α) ο έλεγχος επί του αναδόχου ή υπεργολάβου που συμμετέχει στην κοινή προμήθεια δεν ασκείται κατά τρόπο που να περιορίζει ή να παρακωλύει την ικανότητά του να εκτελεί την παραγγελία και να παράγει αποτελέσματα· και
- β) αποτρέπεται η πρόσβαση τρίτης χώρας ή οντότητας τρίτης χώρας σε διαβαθμισμένες πληροφορίες που σχετίζονται με την κοινή προμήθεια και οι υπάλληλοι ή άλλα πρόσωπα που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια διαθέτουν εθνική εξουσιοδότηση ασφαλείας από κράτος μέλος, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.

7. Η αναθέτουσα αρχή που διενεργεί την κοινή προμήθεια υποβάλλει στην Επιτροπή κοινοποίηση σχετικά με τα μέτρα μετριασμού που εφαρμόζονται κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) 2019/452 ή τις εγγυήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα μετριασμού που εφαρμόζονται ή τις εγγυήσεις τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής κατόπιν αιτήματος της.

8. Οι υποδομές, οι εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι πόροι των αναδόχων και υπεργολάβων που συμμετέχουν σε κοινή προμήθεια οι οποίοι χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της κοινής προμήθειας βρίσκονται στο έδαφος κράτους μέλους, κράτους της ΕΖΕΣ μέλους του ΕΟΧ ή της Ουκρανίας. Όταν οι ανάδοχοι ή οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια δεν έχουν άμεσα διαθέσιμες εναλλακτικές επιλογές ή σχετικές υποδομές, εγκαταστάσεις, περιουσιακά στοιχεία και πόρους στο έδαφος κράτους μέλους, κράτους της ΕΖΕΣ μέλους του ΕΟΧ ή της Ουκρανίας, μπορούν να χρησιμοποιούν τις υποδομές, τις εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και τους πόρους τους που βρίσκονται ή διατηρούνται εκτός των εν λόγω εδαφών, εφόσον η εν λόγω χρήση δεν αντιβαίνει στα συμφέροντα ασφαλείας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της.

9. Οι ανάδοχοι και οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια μπορεί να θεωρηθεί ότι πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας που αναφέρονται στις παραγράφους 3 έως 7, εφόσον πληρούν ισοδύναμους όρους βάσει των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1092⁽⁹⁾, (ΕΕ) 2021/697⁽¹⁰⁾, (ΕΕ) 2023/1525 ή (ΕΕ) 2023/2418 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και υπό την προϋπόθεση ότι καμία μεταγενέστερη αλλαγή δεν θέτει υπό αμφισβήτηση την εκπλήρωση των εν λόγω όρων.

⁽⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, για τη θέσπιση του ευρωπαϊκού προγράμματος βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας, που αποσκοπεί στη στήριξη της ανταγωνιστικότητας και της καινοτόμου ικανότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης (ΕΕ L 200 της 7.8.2018, σ. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj>).

⁽¹⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/697 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1092 (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

10. Το κόστος των κατασκευαστικών στοιχείων καταγωγής εκτός της Ένωσης, των κρατών της ΕΖΕΣ μελών του ΕΟΧ ή της Ουκρανίας δεν υπερβαίνει το 35 % του εκτιμώμενου κόστους των κατασκευαστικών στοιχείων του τελικού προϊόντος. Για το σκοπό των προμηθειών που λαμβάνουν στήριξη από το μέσο SAFE, κανένα κατασκευαστικό στοιχείο δεν προέρχεται από τρίτη χώρα που αντιβαίνει στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της.

11. Για αμυντικά προϊόντα που σχετίζονται με τη δεύτερη κατηγορία όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β), οι ανάδοχοι έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν, χωρίς περιορισμούς επιβαλλόμενους από τρίτες χώρες ή από οντότητες τρίτων χωρών, όσον αφορά τον ορισμό, την προσαρμογή και την εξέλιξη του σχεδιασμού του αμυντικού προϊόντος της προμήθειας, συμπεριλαμβανομένης της νομικής εξουσίας υποκατάστασης ή αφαίρεσης κατασκευαστικών στοιχείων που υπόκεινται σε περιορισμούς επιβαλλόμενους από τρίτες χώρες ή από οντότητες τρίτων χωρών.

12. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «υπεργολάβος που συμμετέχει στην κοινή προμήθεια» νοείται κάθε νομική οντότητα η οποία παρέχει κρίσιμης σημασίας εισροές, που διαδίδουν μοναδικά χαρακτηριστικά, ουσιώδη για τη λειτουργία ενός προϊόντος, και στην οποία ανατίθεται τουλάχιστον το 15 % της αξίας της σύμβασης, και η οποία χρειάζεται πρόσβαση σε απόρρητες πληροφορίες για την εκτέλεση της σύμβασης.

13. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι διαδικασίες προμήθειας και οι συμβάσεις για άλλα προϊόντα για αμυντικούς σκοπούς που προκύπτουν από την κοινή προμήθεια η οποία λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο του μέσου SAFE περιλαμβάνουν κατάλληλους όρους επιλεξιμότητας για την προστασία των συμφερόντων ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της.

14. Τα κράτη μέλη περιγράφουν λεπτομερώς, στο σχέδιο που αναφέρεται στο άρθρο 7, τους όρους επιλεξιμότητας σύμφωνα με τις παραγράφους 3 έως 11 και τις παραγράφους 13 έως 15 του παρόντος άρθρου, με την επιφύλαξη τυχόν όρων που ορίζονται στις συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 17. Η χρηματοδοτική συνδρομή εξαρτάται από την υποβολή, παράλληλα με το αίτημα πληρωμής, των πληροφοριών που αναγράφονται στις επιχειρησιακές ρυθμίσεις οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 10.

15. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τη χρηματοδοτική συνδρομή που παρέχεται στο πλαίσιο του μέσου SAFE για να χρηματοδοτήσουν τη συμμετοχή τους σε διαδικασίες προμήθειας που διεξάγονται σύμφωνα με το άρθρο 168 παράγραφος 2 ή 3 του δημοσιονομικού κανονισμού. Στην περίπτωση αυτή, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 168 παράγραφος 2 και 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, τρίτες χώρες που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια μπορούν επίσης να συμμετέχουν στους μηχανισμούς προμήθειας που καθορίζονται στο άρθρο 168 παράγραφος 2 και 3 του δημοσιονομικού κανονισμού, καθώς και να επωφελούνται από αυτούς.

Άρθρο 17

Όροι συμμετοχής άλλων οντοτήτων και προϊόντων τρίτων χωρών

1. Η Ένωση μπορεί να συνάπτει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με προσχωρούσες χώρες, με δυνάμει υποψήφιες και υποψήφιες χώρες εκτός της Ουκρανίας και άλλες τρίτες χώρες με τις οποίες η Ένωση έχει συνάψει εταιρική σχέση για την ασφάλεια και την άμυνα (μη δεσμευτικό μέσο), με σκοπό να ανοίξει για τις εν λόγω χώρες και τα εδάφη τους όρους επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο άρθρο 16, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

2. Η διμερής ή πολυμερής συμφωνία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 προσδιορίζει πώς εφαρμόζονται οι όροι επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο άρθρο 16. Καθορίζει, ειδικότερα:

α) τους όρους και τις λεπτομέρειες της συμμετοχής αναδόχων και υπεργολάβων εγκατεστημένων στην τρίτη χώρα στην κοινή προμήθεια στο πλαίσιο του μέσου SAFE, συμπεριλαμβανομένων των όρων σχετικά με την τοποθεσία των δομών εκτελεστικής διαχείρισης και τον έλεγχο από τρίτες χώρες ή οντότητες τρίτων χωρών·

β) τους κανόνες σχετικά με την τοποθεσία των υποδομών, των εγκαταστάσεων, των περιουσιακών στοιχείων και των πόρων των αναδόχων ή υπεργολάβων που συμμετέχουν στην κοινή προμήθεια οι οποίοι χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αμυντικών προϊόντων ή άλλων προϊόντων για αμυντικούς σκοπούς που παραδίδονται στο πλαίσιο των συμβάσεων οι οποίες προκύπτουν από κοινές προμήθειες στο πλαίσιο του μέσου SAFE·

γ) τους κανόνες σχετικά με το κόστος των κατασκευαστικών στοιχείων καταγόμενων από την τρίτη χώρα, συμπεριλαμβανομένου ενός ελάχιστου ποσοστού κατασκευαστικών στοιχείων καταγόμενων είτε από την Ένωση, είτε από κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ, είτε από την Ουκρανία καθώς και ενός μέγιστου ποσοστού κατασκευαστικών στοιχείων που δεν κατάγονται ούτε από την Ένωση, ούτε από κράτος της ΕΖΕΣ μέλος του ΕΟΧ, ούτε από την Ουκρανία, ούτε από τρίτη χώρα που είναι συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας·

δ) τους κανόνες σχετικά με περιορισμούς που επιβάλλονται από τρίτες χώρες που δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας ή από οντότητες εγκατεστημένες στο έδαφός τους όσον αφορά τον ορισμό, την προσαρμογή και την εξέλιξη του σχεδιασμού του αμυντικού προϊόντος της προμήθειας με τη στήριξη του μέσου SAFE.

3. Η διμερής ή πολυμερής συμφωνία:

α) εξασφαλίζει δίκαιη ισορροπία όσον αφορά τις συνεισφορές και τα οφέλη της τρίτης χώρας·

β) καθορίζει τους όρους τυχόν χρηματοδοτικής συνεισφοράς από την τρίτη χώρα στην Ένωση·

γ) καθορίζει κάθε άλλο κατάλληλο μέτρο που διέπει την ασφάλεια του εφοδιασμού του προϊόντος της προμήθειας·

δ) συμβάλλει στην αύξηση της τυποποίησης των αμυντικών συστημάτων και στη μεγαλύτερη διαλειτουργικότητα μεταξύ των ικανοτήτων των κρατών μελών και των εν λόγω άλλων τρίτων χωρών.

4. Οι συνεισφορές που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β) συνιστούν εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού και χρησιμοποιούνται για προγράμματα στήριξης της ενωσιακής αμυντικής βιομηχανίας, της ουκρανικής αμυντικής βιομηχανίας και της Ουκρανίας σύμφωνα με τους κανόνες των εν λόγω προγραμμάτων.

Άρθρο 18

Τροποποίηση συμφωνιών-πλαisiών ή συμβάσεων

1. Όταν μια προμήθεια λαμβάνει στήριξη από το μέσο SAFE, οι κανόνες που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 4 εφαρμόζονται σε υφιστάμενη συμφωνία-πλαίσιο ή σύμβαση που έχει ως αντικείμενο την αγορά αμυντικών προϊόντων, χρηματοδοτείται τουλάχιστον από ένα από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη εν όλω ή εν μέρει με το δάνειο που χορηγείται στο πλαίσιο του μέσου SAFE, και δεν προβλέπει τη δυνατότητα ουσιαστικής τροποποίησής της. Κατά την εφαρμογή των παραγράφων 2 και 3, η αναθέτουσα αρχή που έχει συνάψει τη συμφωνία-πλαίσιο ή τη σύμβαση λαμβάνει την προηγούμενη συμφωνία της επιχείρησης με την οποία έχει συνάψει την εν λόγω συμφωνία-πλαίσιο ή σύμβαση.

2. Αναθέτουσα αρχή κράτους μέλους μπορεί να τροποποιήσει υφιστάμενη συμφωνία-πλαίσιο ή σύμβαση για αμυντικά προϊόντα, όταν η εν λόγω συμφωνία-πλαίσιο ή σύμβαση έχει συναφθεί με επιχείρηση η οποία πληροί κριτήρια ισοδύναμα με εκείνα που ορίζονται στο άρθρο 16 παράγραφοι 3 έως 13 του παρόντος κανονισμού, για να προσθέσει νέες αναθέτουσες αρχές από χώρες που συμμετέχουν στην προμήθεια ως συμβαλλόμενα μέρη της εν λόγω συμφωνίας-πλαisiού ή σύμβασης. Το άρθρο 29 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο της οδηγίας 2009/81/EK δεν εφαρμόζεται στις αναθέτουσες αρχές που δεν ήταν εξ αρχής συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας-πλαisiού ή σύμβασης.

3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 29 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο της οδηγίας 2009/81/EK, η αναθέτουσα αρχή κράτους μέλους μπορεί να επιφέρει ουσιαστικές τροποποιήσεις στις ποσότητες που καθορίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο ή σύμβαση, της οποίας η εκτιμώμενη αξία υπερβαίνει τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 8 της οδηγίας 2009/81/EK, εφόσον η εν λόγω συμφωνία-πλαίσιο ή η σύμβαση έχει συναφθεί με επιχείρηση η οποία πληροί κριτήρια ισοδύναμα με εκείνα που καθορίζονται στο άρθρο 16 παράγραφοι 3 έως 13 του παρόντος κανονισμού, και εφόσον η τροποποίηση είναι απολύτως αναγκαία για την εφαρμογή της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

4. Για τον υπολογισμό της αξίας που αναφέρεται στην παράγραφο 3, η επικαιροποιημένη αξία είναι το σημείο αναφοράς όταν η σύμβαση περιλαμβάνει ρήτρα τιμαριθμικής αναπροσαρμογής.

5. Αναθέτουσα αρχή που έχει τροποποιήσει συμφωνία-πλαίσιο ή σύμβαση στις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 ή 3 του παρόντος άρθρου δημοσιεύει σχετική προκήρυξη στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, σύμφωνα με το άρθρο 32 της οδηγίας 2009/81/EK.

6. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3, η αρχή των ίσων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων εφαρμόζεται μεταξύ των αναθετουσών αρχών που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας-πλαisiού ή της σύμβασης, ιδίως όσον αφορά το κόστος των πρόσθετων ποσοτήτων της προμήθειας.

Άρθρο 19

Περιπτώσεις στις οποίες δικαιολογείται η χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού στο πλαίσιο προμήθειας που λαμβάνει στήριξη από το μέσο SAFE

Προμήθειες στις οποίες συμμετέχει τουλάχιστον ένα κράτος μέλος που λαμβάνει χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του μέσου SAFE θεωρείται ότι πληρούν τον όρο της κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε κρίση για τους σκοπούς του άρθρου 28 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της οδηγίας 2009/81/EK.

Άρθρο 20

Απαλλαγή από τον ΦΠΑ κατά την εισαγωγή και την παράδοση αμυντικών προϊόντων

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι προμήθειες, οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις και οι εισαγωγές αμυντικών προϊόντων ή άλλων προϊόντων για αμυντικούς σκοπούς που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο συμβάσεων που προκύπτουν από προμήθειες, οι οποίες λαμβάνουν στήριξη από το μέσο SAFE απαλλάσσονται από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) που εφαρμόζεται δυνάμει της οδηγίας 2006/112/EK. Η απαλλαγή γίνεται με δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε στο προηγούμενο στάδιο.

2. Το πιστοποιητικό απαλλαγής από τον ΦΠΑ που παρατίθεται στο παράρτημα χρησιμεύει για να επιβεβαιώνεται ότι η συναλλαγή πληροί τις προϋποθέσεις για απαλλαγή ΦΠΑ δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Το εν λόγω πιστοποιητικό φέρει σφραγίδα των αρμόδιων αρχών του κράτους μέλους της οντότητας που αγοράζει τα αμυντικά προϊόντα ή άλλα προϊόντα για αμυντικούς σκοπούς δυνάμει συμβάσεων οι οποίες προκύπτουν από προμήθειες που λαμβάνουν στήριξη από το μέσο SAFE, φυλάσσεται δε από τον προμηθευτή των εν λόγω προϊόντων στα βιβλία του.

Άρθρο 21

Εφαρμογή των κανόνων για τις διαβαθμισμένες πληροφορίες και τις ευαίσθητες πληροφορίες

1. Η Επιτροπή χρησιμοποιεί ασφαλές σύστημα ανταλλαγής για να διευκολύνεται η ανταλλαγή διαβαθμισμένων πληροφοριών και ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών και, κατά περίπτωση, με τους αναδόχους ή άλλους τελικούς αποδέκτες.

2. Η Επιτροπή έχει πρόσβαση σε πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των διαβαθμισμένων πληροφοριών, που είναι απολύτως αναγκαίες για την επαλήθευση των όρων εκταμίευσης των πληρωμών και τη διενέργεια των ελέγχων, αξιολογήσεων, δικλίδων ελέγχου, ερευνών, εκθέσεων, καθώς και των ελέγχων και των δικλίδων ελέγχου, όπως αναφέρεται στο άρθρο 14.

Άρθρο 22

Πληροφόρηση, επικοινωνία και δημοσιότητα

1. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη μπορούν να συμμετέχουν σε δραστηριότητες επικοινωνίας για να διασφαλίσουν την προβολή της Ένωσης όσον αφορά τη χρηματοδοτική συνδρομή που προβλέπεται στα σχετικά ευρωπαϊκά επενδυτικά σχέδια στον τομέα της αμυντικής βιομηχανίας, μεταξύ άλλων μέσω κοινών δραστηριοτήτων επικοινωνίας με τις οικείες εθνικές αρχές, λαμβάνοντας παράλληλα δεόντως υπόψη τις απαιτήσεις ασφάλειας. Η Επιτροπή μπορεί, κατά περίπτωση, να μεριμνά ώστε η στήριξη στο πλαίσιο του μέσου SAFE να κοινοποιείται και να αναγνωρίζεται μέσω δήλωσης χρηματοδότησης.

2. Τα κράτη μέλη δικαιούχοι χρηματοδοτικής συνδρομής στο πλαίσιο του μέσου SAFE μεριμνούν για την προβολή της ενωσιακής χρηματοδοτικής συνδρομής, λαμβάνοντας παράλληλα δεόντως υπόψη τις απαιτήσεις ασφάλειας, μεταξύ άλλων και κατά περίπτωση, με την εμφάνιση του εμβλήματος της Ένωσης και σχετικής δήλωσης χρηματοδότησης με την ένδειξη «με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης — SAFE», ιδίως κατά την προώθηση των κοινών προμηθειών και των αποτελεσμάτων τους, παρέχοντας συνεκτική, ουσιαστική και αναλογική στοχευμένη πληροφόρηση σε πολλαπλά ακροατήρια, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και του κοινού.

3. Η Επιτροπή υλοποιεί δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας σχετικά με το μέσο, με τις δράσεις που λαμβάνονται δυνάμει του μέσου SAFE και με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται μέσω αυτού. Η Επιτροπή ενημερώνει, κατά περίπτωση, τα γραφεία εκπροσώπησης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τις δράσεις της και επιδιώκει τη συμμετοχή τους στις εν λόγω δράσεις.

Άρθρο 23

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 27 Μαΐου 2025.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

A. SZŁAPKA

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΜΕΣΟ SAFE ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΠΑ

Αριθμός σειράς (προαιρετικά):	
1. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑ	
Επωνυμία/ονοματεπώνυμο Οδός, αριθμός Ταχυδρομικός κώδικας, πόλη Κράτος μέλος της οντότητας	
2. ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΩΡΗΣΗ (όνομα, διεύθυνση και αριθμός τηλεφώνου)	
3. ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ	
Με την παρούσα, η δικαιούχος απαλλαγής οντότητα δηλώνει ότι τα προϊόντα που αναφέρονται στο πεδίο 4 χρηματοδοτούνται από το μέσο SAFE.	
Η δικαιούχος απαλλαγής οντότητα αναλαμβάνει με την παρούσα να καταβάλει στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται ο τόπος παράδοσης των αμυντικών προϊόντων ή άλλων προϊόντων για αμυντικούς σκοπούς που αγοράζονται, τον ΦΠΑ που θα ήταν απαιτητός εάν τα εν λόγω προϊόντα δεν πληρούσαν τους όρους απαλλαγής.	
Τόπος, ημερομηνία	Όνομα και ιδιότητα του υπογράφοντος
	Υπογραφή

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΠΑ

A. Πληροφορίες σχετικά με τον προμηθευτή

1) όνομα και διεύθυνση

2) κράτος μέλος

3) αριθμός ΦΠΑ ή αριθμός φορολογικού μητρώου

B. Πληροφορίες σχετικά με τα προϊόντα:

Αριθ.	Λεπτομερής περιγραφή των προϊόντων (ή παραπομπή στο επισυναπτόμενο δελτίο παραγγελίας)	Ποσότητα ή αριθμός	Αξία χωρίς ΦΠΑ		Νόμισμα
			Αξία ανά μονάδα	Συνολική αξία	
		Συνολικό ποσό			

5. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΛΟΥΣ ΑΓΟΡΑΣ

Η αποστολή/παράδοση των προϊόντων που περιγράφονται στο πεδίο 4 πληροί τους όρους απαλλαγής από τον ΦΠΑ.

Όνομα και ιδιότητα του υπογράφοντος

Τόπος, ημερομηνία

Σφραγίδα

Υπογραφή